

RĂSPUNSUL JUSTITIEI PENALE LA FENOMENUL TRAFICULUI DE PERSOANE: GHIDUL PRACTICIANULUI ASEAN

Partea Întâi – Aspecte Probatorii

A. Consolidarea Cadrului Legal

1. Toate formele de trafic de persoane și infracțiunile aferente trebuie să fie incriminate în mod specific în conformitate cu standardele internaționale aplicabile.
2. Penalitățile pentru cei condamnați pentru săvârșirea crimelor de trafic de persoane și infracțiunilor aferente trebuie să fie comensurabile cu seriozitatea crimei.
3. Se recomandă ca infracțiunile de trafic de persoane, împreună cu crimele aferente traficului de persoane, să constituie infracțiuni predicat în ceea ce privește legislația cu privire la spălarea banilor.
4. Pentru a asigura lipsa refugiiilor sigure pentru traficanți, Statele sunt încurajate sau să extrădeze sau să urmărească în justiție presupușii infractorii.
5. Tratatul multilateral și bilaterale existente sau viitoare privind extrădarea și asistența juridică reciprocă trebuie să fie aplicabile traficului de persoane și infracțiunilor aferente traficului.
6. În măsura posibilității, cadrul legal trebuie să le permită victimelor să solicite și să beneficieze de despăgubiri inclusiv compensații din surse adecvate, inclusiv de la persoanele condamnate pentru trafic de persoane și infracțiuni aferente.

B. Specializarea și Cooperarea

1. Capacitatea de investigare specializată în cadrul forțelor de poliție reprezintă cheia unui răspuns puternic și eficient din partea justiției penale în adresa traficului de persoane. Oficialii de aplicare a legii din prima linie trebuie de asemenea să înțeleagă infracțiunile aferente traficului și responsabilitatea pe care o au în asigurarea unui răspuns inițial.
2. Agențiile de urmărire trebuie și ele să dezvolte capacități pentru a oferi un răspuns specializat. Un număr de procurori – corespunzător numărului de cazuri curente și anticipate – trebuie să fie instruiți în mod special și să fie desemnați să preia pregătirea și prezentarea urmăririlor în cazuri de TDP și celor aferente.
3. Prioritate trebuie să se acorde elaborării și oferirii instruirii specializate pentru fiecare procuror desemnat.
4. Dacă numărul de cazuri nu garantează totuși un răspuns specializat de urmărire, atunci agenția de urmărire trebuie să desemneze un punct focal pentru cazurile aferente TDP.
5. Un număr de judecători, adecvat pentru numărul de cazuri curente și anticipate trebuie să fie pregătiți în mod specific și desemnați pentru a prelua dirijarea și adjudecarea proceselor aferente TDP.
6. Toți procurorii și judecătorii trebuie să fie sensibilizați să înțeleagă infracțiunea de trafic și să fie informați despre cadrul legal aplicabil.
7. Pentru a asigura cazuri puternice de urmărire, în cazurile de trafic trebuie să existe o colaborare strânsă între anchetatori și procurori, inclusiv la nivel de specialiști, la cele mai timpurii etape posibile.

C. Managementul Victimei în calitate de Martor

1. Procurorii și anchetatorii trebuie să conlucreze strâns pentru a obține consimțământul și cooperarea din partea victimelor traficului ca să acționeze în calitate de victime-martori și ca să ofere declarații probatorii.
2. În măsura posibilității, victimele traficului nu trebuie să fie acuzate sau să fie urmărite penal în raport cu crimele comise de acestea, care reprezintă o consecință directă a unui act de trafic de persoane.
3. Victimele traficului, după cum prevede legislația națională, trebuie să fie asigurate cu acces prompt la protecție și adăpost.
4. Prevederi administrative și/sau juridice trebuie să fie instituite pentru a permite victimelor-martori care și-au exprimat consimțământul și cooperează să rămână în țară în scopul de a asista la investigații și/sau de a depune mărturie în cadrul procedurilor penale.
5. Procurori specializați și agențiile de sprijin a victimelor trebuie să ofere suport victimelor pe parcursul implicării acestora în calitate de martori în procedurile penale.
6. Intimitatea victimelor traficului trebuie să fie respectată și particularitățile personale ale acestora trebuie să rămână confidențiale, în măsura prevăzută de lege.
7. În măsura posibilității trebuie să fie depuse eforturi de a accelera procedurile penale în cazurile de trafic pentru a reduce stresul și presiunea suportată de victime când așteaptă perioade îndelungate ca să depună mărturie în cadrul procesului.

D. Măsuri Speciale pentru Copii Victime

1. Necesitățile speciale ale copiilor victime a traficului precum și drepturile speciale ale acestora la protecție, îngrijire și suport trebuie să fie recunoscute și respectate de către toate agențiile de justiție penală.

E. Aspecte aferente Protecției Martorilor

1. Victimele-martori și în caz de necesitate familiile acestora trebuie să fie protejate de represalii din partea traficantilor acestora.
2. Intimitatea victimelor-martori urmează să fie protejată în orice situații, în măsura prevăzută de lege.
3. În măsura posibilității în conformitate cu legislația națională, re-localizarea fizică a victimelor –martori care și-au exprimat consimțământul, inclusiv în țări secundare sau terțe trebuie să fie analizată în cazul în care o asemenea re-localizare este necesară pentru a le proteja.

E. Aspecte ce țin de Proces

1. Procurorii și anchetatorii trebuie să conlucreze strâns pentru a obține consimțământul și cooperarea victimelor traficului pentru a depune mărturie în cadrul procesului cu privire la traficanții acestora în cazurile în care mărturiile sunt necesare pentru urmărire.
2. În interesele justiției și pentru protejarea victimei, procesele aferente traficului de persoane trebuie să fie inițiate și finalizate fără tergiversări nejustificate. Mecanismele precum audierile preliminare trebuie să fie analizate unde este posibil.
3. Pentru a face ca procesele de judecată să fie mai puțin stresante pentru victimele-martori care depun mărturie, trebuie să fie explorate un șir de alternative la depunerea mărturiilor în procese deschise; acestea ar putea include oportunitatea de a depune mărturie din spatele ecranului, sau în cadrul unei sesiuni închise a procedurii de judecată sau prin intermediul unui link video.
4. Alte măsuri practice de sprijin în instanță ar putea include: vizitarea sălii de judecată înainte de proces, escortarea pînă la și de la clădirea instanței, utilizarea intrărilor separate în clădirea instanței, spații de așteptare private și oferirea regulată a informațiilor cu privire la mersul procesului din partea acuzării pe parcursul procedurilor judiciare.
5. Ține de responsabilitatea atât a procurorului cît și a judecătorului să asigure un proces echitabil în conformitate cu standardele internaționale aplicabile.

Partea a doua – Cooperarea Operațională și Juridică/Judiciară Internațională

A. Cooperarea Operațională Internațională

1. Trebuie să fie depuse eforturi pentru a spori amplasarea echipelor specializate coordonate de investigare anchetator-procuror la nivel internațional.
2. Trebuie să existe o colaborare sporită în utilizarea tehnicilor de investigație specializate în cadrul investigațiilor internaționale.
3. Trebuie să fie elaborate ateliere de instruire regionale cu privire la gestionarea echipelor coordonate de investigare și implementarea tehnicilor specializate de investigare.
4. Trebuie să fie instituite unități multe-agenții naționale de legătură la frontieră, în special la frontierele identificate ca "puncte fierbinți" pentru a îmbunătăți capacitatea și calitatea cooperării transfrontaliere.
5. Agențiile relevante trebuie să fie încurajate și sprijinite în vederea utilizării eficiente a tehnologiilor comunicaționale și informaționale modern la toate nivelurile pentru a facilita o cooperare mai strânsă și mai rapidă.
6. Măsurile internaționale operaționale de cooperare trebuie să fie coordonate îndeaproape cu alte structuri regionale corespunzătoare precum Procesul Șefilor Unităților Specializate în Trafic (HSU), Interpol și ședințele comune ale agențiilor de aplicare a legii ASEAN.

B. Cooperarea Juridică/Judiciară Internațională – generalități

1. Utilizarea principiului "extrădează sau urmărește judiciar" este încurajată ca fiind un ghid pentru toate acțiunile aferente urmăririi judiciare în cazurile de trafic transfrontalier de persoane.
2. Unde este posibil, pentru a elimina refugiile sigure pentru traficanți ca o măsură ulterioară, prevederi extra-teritoriale trebuie să fie atașate legilor și statutelor aferente traficului de persoane.
3. Statele Membre ASEAN trebuie să revizuiască și să armonizeze legislația națională într-o măsură posibilă pentru a asigura ca extrădarea și asistența juridică reciprocă să poată funcționa eficient.

C. Cooperarea Juridică/Judiciară Internațională - extrădarea

1. Concluzia și implementarea eficace a tratatelor bilaterale privind extrădarea va constitui un pas înainte important în vederea stopării impunității pentru traficanți.
2. În cazurile în care extrădarea nu este posibilă din cauza absenței tratatelor, pot fi considerate mijloace ca utilizarea Convenției ONU împotriva Criminalității Transnaționale Organizate, după caz, sau alte mecanisme internaționale, regionale sau bilaterale și de la caz la caz.
3. În cazuri transnaționale relevante unde traficanții pot fi urmăriți în două sau mai multe State, poate fi analizată utilizarea mijloacelor alternative la nivel internațional, regional sau bilateral pentru a evalua și coordona procedurile penale și, după caz, considerați transferul procedurilor penale către cel mai relevant stat în interesele unei administrări adecvate a justiției.
4. După caz, trebuie să fie analizate posibilitățile de elaborare a prevederilor legale specifice pentru a facilita transferul procedurilor penale în cazurile transfrontaliere în regiunea ASEAN.

D. Cooperarea Juridică/Judiciară Internațională – Asistența Juridică Reciprocă în aspecte penale

1. Tratatul cu privire la Asistența Juridică Reciprocă în Aspecte Penale între Țările –Membre ASEAN cu Viziuni Similare (MLAT) reprezintă un pas major înainte pentru stoparea impunității pentru traficanți și trebuie să fie ratificat de toate Statele Membre ASEAN pe cât de repede posibil.
2. Toți practicienii sunt încurajați să accepte și să utilizeze modelele MLAT după cum acestea sunt publicate pe pagina web a Secretariatului Tratatului și trebuie să existe o comunicare mai rapidă și mai strânsă între Autoritățile Centrale și procurori în cazurile de trafic care implică solicitări de asistență juridică reciprocă.
3. Unde este posibil, Statele sunt încurajate să permită utilizarea și admisibilitatea probelor obținute prin video conferințe în instanțe și instanțele abilitate astfel trebuie să fie echipate pe deplin și asigurate cu resurse pentru utilizarea probelor video.

4. Solicitățile de asistență juridică reciprocă trebuie să fie în conformitate cu procedurile stabilite în Tratatul cu privire la Asistența Juridică Reciprocă în Aspecte Penale între Țările –Membre ASEAN cu Viziuni Similare (MLAT). Statele trebuie să ofere o prioritate înaltă și să expedieze solicitări aferente cazurilor de trafic.
5. Statele solicitate trebuie să confirme prompt recepționarea solicitărilor MLAT aferente traficului de persoane și să ofere Statului solicitant în mod regulat informații actualizate privind progresul solicitării.
6. Trebuie să fie considerată posibilitatea de a amenda legislația națională pentru a asigura că sunt luate măsuri pentru a identifica, urmări și îngheța sau sechestra rezultatele infracțiunii care derivă din traficul de persoane, în scopul unei eventuale confiscări.
7. Trebuie de asemenea să fie considerate posibilitățile de a încheia tratate, acorduri sau mecanisme bilaterale sau multilaterale pentru a spori eficacitatea cooperării internaționale juridice/judiciare în cazurile de trafic de persoane.
8. Membrii structurilor judiciare, procurorii și anchetatorii specializați trebuie să beneficieze de instruirii și suport privind măsurile de cooperare juridice/judiciare internaționale, cu un accent specific asupra utilizării și admisibilității în instanță a probelor obținute prin cooperarea judiciară internațională.
9. Cercetări privind aplicarea curentă a cooperării juridice/judiciare internaționale și a măsurilor anti-spălare a banilor în raport cu cazurile de trafic de persoane trebuie să fie efectuate în regiunea ASEAN și rezultatele trebuie să fie pe larg diseminate.

E. Crearea de rețele

1. Cooperarea operațională strânsă dintre anchetatorii și procurorii specializați reprezintă o componentă esențială a unui răspuns eficient la adresa traficului de persoane și trebuie să fie dezvoltată o rețea regională de procurori specializați similar Procesului Șefilor Unităților Specializate în Trafic (HSU) curent.
2. Orice rețea regională de procurori specializați trebuie să stabilească cele mai strânse posibile legături operaționale cu Procesul HSU pentru a asigura o colaborare îndeaproape.
3. Trebuie să fie elaborat un program regional pentru a promova o cooperare strânsă și crearea de rețele între anchetatorii specializați, procurori și specialiștii juridici ale Autorităților Centrale care să includă activități precum ateliere de instruire, seminare și convocări la nivel regional.
4. Pentru a facilita crearea de rețele la nivel regional, trebuie să fie creată o pagină web specifică pentru a permite specialiștilor să comunice informal unii cu alții pentru a face schimb de lecții privind cele mai bune practici și să servească drept ghid specializat de contact la nivel regional pentru punctele focale nominalizate.

RĂSPUNSUL JUSTIȚIEI PENALE LA FENOMENUL TRAFICULUI DE PERSOANE: GHIDUL PRACTICIANULUI ASEAN

[După cum acesta a fost finalizat de Grupul de Lucru ASEAN Ad-hoc cu privire la traficul de persoane, 25 iunie 2007, Vientiane, Lao PDR; și avizat de Ședința a 7-a a Oficialilor Superioari ASEAN privind Infracțiunile Transfrontaliere, Vientiane, Lao PDR, 27 iunie 2007]

Obiectivul general al Ghidului Practicianului este de a asista agențiile justiției penale ale Țărilor Membre ASEAN în scopul acestora de a asigura justiție pentru victime și de a stopa impunitatea pentru traficanți.